

El proletariat industrial barceloní a la fi de segle: immigració, canvi tecnològic i desigualtat salarial

Natàlia Mora Sitjà

Universitat de Cambridge

La meua recerca sobre els sous de la classe treballadora barcelonina indica que, a final del segle XIX, les diferències salarials entre obrers en diferents ocupacions i sectors s'havien reduït. Des del punt de vista econòmic, això es pot explicar per canvis en l'oferta de treball, canvis en la demanda de treball o canvis a nivell institucional. A la ponència em centraré sobretot en els dos primers factors. Una de les hipòtesis centrals que defensaré és que la introducció de noves tecnologies que feien un ús més intensiu de treball poc qualificat –sobretot en el sector tèxtil–, fou una resposta a canvis en l'oferta de treball, i més concretament una reacció a la creixent disponibilitat de treballadors poc qualificats degut a l'arribada d'immigrants sense “tradició artesanal”. Els factors institucionals, com ara la pressió de les associacions obreres, no es poden ignorar, però el que aquí es vol emfatitzar és que a l'entrada del segle XX el proletariat industrial barceloní constituïa un nou grup social, vertebrat no només culturalment o políticament, sino també econòmicament.

Natàlia Mora Sitjà és llicenciada en Economia i màster en Història per la Universitat Pompeu Fabra, i màster i doctorada en Història Econòmica per la Universitat d'Oxford. Ara és professora titular d'Història Econòmica Europea a la Universitat de Cambridge. La seva recerca, dirigida per Jaume Torras a Barcelona i Jane Humphries a Oxford, s'ha centrat en l'estudi dels mercats de treball catalans des de finals del segle XVIII fins a principis del segle XX. En aquest context, ha escrit sobre la integració dels mercats de treball a la Catalunya preindustrial, sobre l'organització i estructura de les fàbriques d'indianes a Barcelona, i sobre immigració i desigualtats salarials a la Barcelona del segle XIX. Manté també un constant interès per l'estudi del treball i la remuneració de les dones, tant en la seva recerca sobre Catalunya com en treballs més recents orientats a estudis comparatius internacionals.

Entre les seves publicacions, destaquen com a més relacionades amb la ponència al X Congrés d'Història de Barcelona les següents: «Exploring changes in earnings inequality during industrialisation: Barcelona, 1856-1905», *Discussion Papers in Economic and Social History* (Oxford), 61 (2006); i «Labour and wages in pre-industrial Catalonia», *Discussion Papers in Economic and Social History* (Oxford), 45 (2002).